

อิทธิพลของแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) กับผลการดำเนินงาน กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

THE INFLUENCE OF ACCOUNTING VALUE ON OPERATING RESULTS: A CASE STUDY OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

รัชณี เจริญวารี¹

นุจรี ภาคาสัตย์²

ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาของแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบของแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 254 บริษัท กำหนดให้สัญชาติของกรรมการผู้มีอำนาจลงนามเป็นสิ่งแสดงออกถึงแนวคิดทางการบัญชีของบริษัท ปัจจุบันที่ศึกษาได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) เงินปันผลต่อหุ้น (DPS) และราคาหุ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบแสดงรายการประจำปี (56-1) เว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) และเว็บไซต์ของบริษัท ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 จำนวน 3 ปี การศึกษาในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการศึกษาพบว่าแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันในภาพรวม และเมื่อศึกษาจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมพบว่า แนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ยกเว้น กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

คำสำคัญ : แนวคิดทางการบัญชี ผลการดำเนินงาน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

This research has the objectives (1) to study the accounting value concept, (2) to study the companies' operating results, and (3) to study the influence of accounting value on the companies' operating results. The researcher studies 254 sample listed companies in the Stock Exchange of Thailand during 2556-2558 B.E. The independent variable is the nationality of authorized director which reflects the accounting concept of the firm. Then the data were categorized by the Gray's accounting value score into 2 groups. The dependent variables are return on assets (ROA), return of equity (ROE), earnings per share (EPS), dividends per share (DPS), and stock price. Data come from Form 56-1, the Stock Exchange of Thailand website, and the websites of sample companies. This study uses independent-sample t-test to test the means of the samples at the .05 level of significance.

This research finds that the accounting value that focuses on professionalism versus statutory control and uniformity versus flexibility does not influence the operating results, while the accounting value that focuses on conservatism versus optimism and secrecy versus transparency influences the operating results.

Keyword: Accounting Concepts, Accounting Value, Operating Results, The Stock Exchange of Thailand

¹ สำนักทอสมต มหาวิทยาลัยบูรพา 169 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

โทรศัพท์ 0-3839-0049 E-mail : nongk2003@hotmail.com

² ดร./ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทนำ

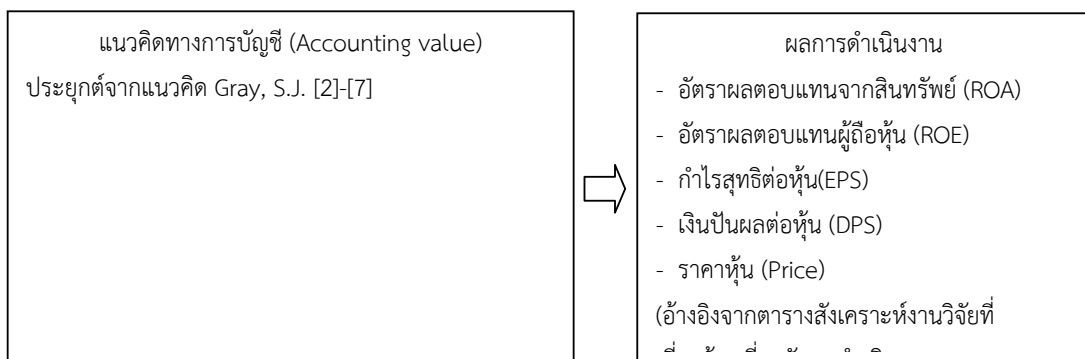
ปัจจุบันโลกเจริญก้าวหน้าอย่างมาก การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศสามารถกระทำได้อย่างกว้างขวาง และง่ายดาย ก่อให้เกิดการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นบริษัทต่างชาติ ได้ขยายตัวตามเศรษฐกิจทั้งในประเทศของตนเองและขยายออกสู่ต่างประเทศ บริษัทเหล่านี้ได้มีการถ่ายทอด วัฒนธรรม พฤติกรรมทางสังคม เทคโนโลยี ความรู้ความสามารถ กระบวนการผลิต และการบริหารจัดการรวม ไปถึงวิธีการทำงาน และระบบการบัญชีก็เช่นเดียวกัน การเข้ามาประกอบธุรกิจของบริษัทต่างชาตินั้นก่อให้เกิด การจ้างแรงงานในประเทศเพียงแคในระดับปฏิบัติการ ส่วนในระดับผู้เชี่ยวชาญ หรือระดับผู้บริหารยังเป็นของผู้ ประกอบการต่างชาติอยู่ ทำให้รูปแบบการบริหารจัดการเป็นไปตามวัฒนธรรมของเจ้าของธุรกิจ ที่แตกต่างกันออกไป [1]

งานวิจัยในอดีตศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน แต่ยังไม่พบการศึกษา เกี่ยวกับแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ปัจจัยความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ที่ถูกถ่ายทอดมาจาก บริษัทต่างชาติที่มาลงทุนในประเทศ ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานหรือไม่ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของ แนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน โดยทำการศึกษาจากบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับเจ้าของธุรกิจ ในการตัดสินใจลงทุนระหว่างประเทศ ประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการ ตัดสินใจลงทุนสำหรับนักลงทุนและผู้สนใจศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาของแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) ต่อผลการดำเนินงานของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ จากสรุปข้อสนเทศของบริษัท แบบแสดงรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ประจำปี พ.ศ. 2556 -2558 เมื่อผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลประมวลผล ดังนี้

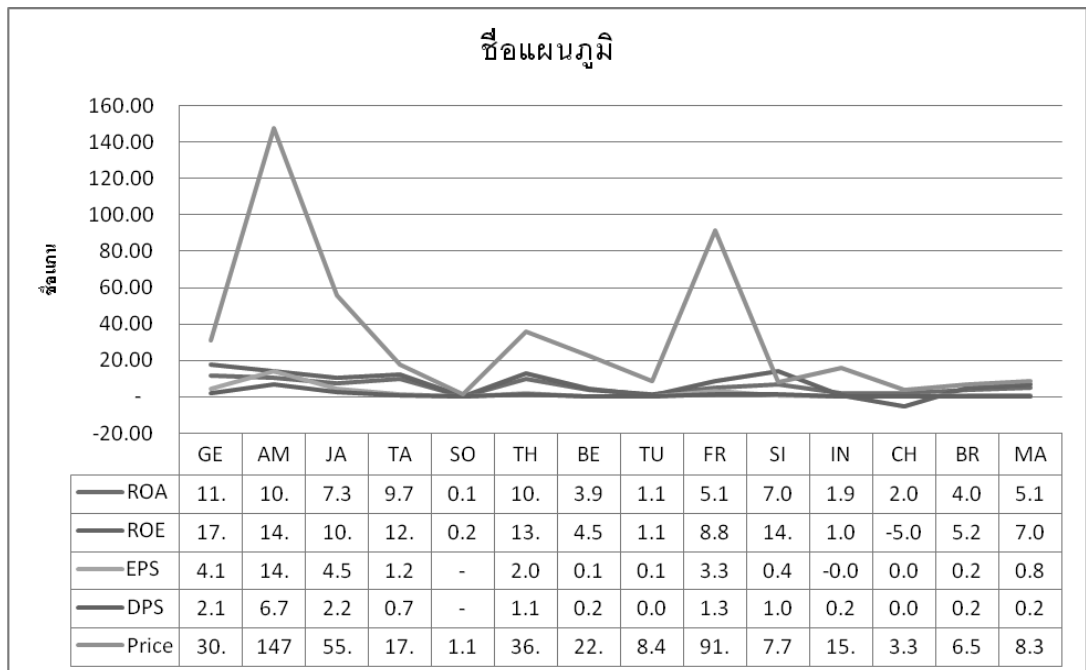
1. นำเสนอผลที่ได้แสดงเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงาน โดยใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.5 เพื่อทดสอบสมมติฐาน จากนั้นทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีทดสอบของ LSD

ผลการวิจัย

จากการศึกษาอิทธิพลของแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) กับผลการดำเนินงาน กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปผลออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการดำเนินงานวิเคราะห์สถิติขั้นพื้นฐาน และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางการบัญชี (Accounting value) กับผลการดำเนินงาน ดังนี้

จากการศึกษาผลการดำเนินงาน จำแนกตามแนวคิดทางการบัญชี (Accounting Value) พบว่า ประเทศที่มีค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มากที่สุด ได้แก่ แนวคิดทางการบัญชีแบบเยอรมัน รองลงมา เป็นแนวคิดทางการบัญชีแบบอเมริกัน และแนวคิดทางการบัญชีแบบเกาหลีใต้ จีน และอินเดีย มีค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์น้อยที่สุด

ภาพที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงาน จำแนกตามแนวคิดทางบัญชี

ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางการบัญชี (Accounting Value) กับผลการดำเนินงานทดสอบความแตกต่างของผลการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า แนวคิดทางการบัญชี (Accounting Value) ส่งผลกับผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงาน แต่ละแนวคิดทางการบัญชี

ผลการดำเนินงาน	Sig.(P-Value)
ROA	0.000*
ROE	0.003*
EPS	0.000*
DPS	0.000*
Price	0.001*

สรุป

แนวคิดทางการบัญชี (Accounting Value) ที่แตกต่างกันส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า แนวคิดทางการบัญชี (Accounting Value) ของอเมริกาส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีกว่าประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอเมริกาในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยของ อัตรากำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) เงินปันผลต่อหุ้น (DPS) และราคาหุ้น มากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งลักษณะแนวคิดทางการบัญชี (Accounting Value) ของอเมริกามีลักษณะให้ความสำคัญกับวิจารณ์ญาณของนักบัญชี มีความยืดหยุ่นเป็นวิธีการที่มีทางเลือกให้นักบัญชี นักบัญชีสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมของธุรกิจ ใช้มูลค่าปัจจุบันในการวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมีแนวโน้มสินทรัพย์แสดงมูลค่าสูงและรายได้สูง และมีการเปิดเผยข้อมูลในลักษณะโปร่งใส เปิดเผยในวงกว้างทั้งบุคคลภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอื่นๆ ที่มีแนวคิดทางการบัญชีเกี่ยวกับอำนาจและการบังคับใช้แตกต่างจากประเทศไทย เพื่อศึกษาผลกระทบของแนวคิดทางการบัญชีต่อผลการดำเนินงานว่าเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร
2. เนื่องจากแนวคิดของการบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทผู้วิจัยจึงเสนอให้ศึกษาความสัมพันธ์จากรายงานความยั่งยืน (Sustainability report) ของบริษัทว่ามีอิทธิพลกับผลการดำเนินงานหรือการตอบสนองต่อราคาหลักทรัพย์ แตกต่างกันอย่างไ

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.นุจรี ภาคาสัตย์ และอาจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย จันทรเรือง ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการให้คำปรึกษา คำชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าข้อมูล แนะนำแนวทางที่ถูกต้องเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ด้วยความเอาใจใส่ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พรต ฉัตรภรณ์ กรรมการสอบงานนิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้งานนิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สามี และบุคคลในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นแรงผลักดัน และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นรุ่น Acc-24 และเพื่อนร่วมรุ่นสาขาอื่น ๆ ที่คอยช่วยเหลือและแบ่งปัน ขอขอบคุณผู้บริหารและบุคลากรสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้การสนับสนุนซึ่งทุกท่านที่กล่าวมานั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การศึกษา และการจัดทำงานนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทวดเวทิตาแต่บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ และหากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศิริลักษณ์ ศุทธชัย.(2556).*การบัญชีระหว่างประเทศ International accounting*(พิมพ์ครั้งที่ 2).
ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] Gray, S. J. (1988). Towards a theory of cultural Influence on the development of accounting systems internationally, *Abacus*, 24(1), 1-15.
- [3] Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Beverly Hills, CA: SAGE.
- [4] Hofstede, G. (1984). The cultural relativity of the quality of life concept.*Academy of Management Review*, 9, 389–398.
- [5] Hofstede, G., & Hofstede, G. J. (2005). *Cultures and organizations: Software of the mind* (2nded.). New York: McGraw-Hill.
- [6] Hofstede, G. (1991). *Culture and organization: Software of the mind*. New York: McGraw-Hill.
- [7] Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2010). *Culture and organization: Software of the mind* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.